

ЖАН СОЛОМОНОВ
НАДУВАЕМИ КУКЛИ

chitanka.info

Жан-Луи — Лулу за приятелите си — изчезна. Просто изчезна и толкоз. При това без да остави никаква следа. Ние, приятелите му, стояхме на терасата на любимото ни кафене „Двата фенека“ и мъчително се губехме в догадки. Всичките ни хипотези се оказаха ялови! Никой не знаеше нищо за това мистериозно покриване. Да се е записал в Чуждестранния легион? — Дивотия. Да е заминал за Мартиника или Гваделупа, за да започне нов живот с някоя огнена мулатка? Също дивотия, защото, ако беше така, щеше да ни изпрати снимки на избраницата на сърцето си по бански на плажа. Това не му беше в стила, защото обичаше да се похвалява. Или просто му е дошло до гуша да търпи праха и тъпотията на началниците си в общината и чисто и просто им е хлопнал вратата под носа. Това му бе стара мечта, но чиновник с единия крак в пенсията не би го сторил. Заминал е в Париж, за да се отдаде на голямата си любов — театъра? Това най му пасваше, но след няколко седмици ни чакаше премиера тук, в Лион, която той от толкова време подготвя. Не, не пасваше, защото пак не беше моментът. И все пак?

Всъщност точно около тази пиеса се запознах с Лулу. Бях отишъл в общината за поредната бюрокралична главоблъсканица и отново, вече за кой ли път, моят акцент събуди любопитството на човека отсреща. И отново трябваше да обяснявам, че не съм италианец, а българин. Документът, за който бях дошъл, се издаде изненадващо лесно, а от дума на дума разговорът ми с Лулу се завърза така, че се наложи да го продължим по-късно. Този път в кафенето отсреща „Двата фенека“. С питка хумус и чаша бира в ръка отново трябваше да изнеса популярната си лекция за България. Родена на кръстопътя на Балканите и акумулирала културата на всички, преминаващи по Пътя, както го нарича Ф. П. Мутафова. Лулу ме гледаше с отворена уста и даже по едно време извади тефтерче и започна да си води бележки.

— Престани да се правиш да ученик, Лулу — спрях го аз. — Притесняваш ме.

Но той продължи.

— Ти спомена, че в България има много арменци. Не са ли се разпръснали вече? А откъде са дошли те, знаеш ли?

— Предполагам, че са още там, макар и не всички, разбира се. В по-голямата си част те са дошли от Турция след геноцида в края на

XIX век. Българите ги приемат радушно, даже големият ни поет Пею Яворов им посвещава една своя поема, която вдига много шум на времето си. Години по-късно след неговата смърт арменците събират пари помежду си и издигат скромен паметник на гроба му, който никога не остава без цветя.

Лулу беше изпаднал в нещо като транс. Вече даже и не пишеше. Спрях да си поема дъх, когато той сграбчи ръката ми.

— Слушай, ти не можеш ли да ми намериш тази поема? Това за мен е ужасно важно. Ужасно. Ще ти обясня, но намери я, много те моля. И снимка на паметника също.

Да я намеря по интернет — нищо по-лесно. Но да преведа Яворов?! Нямах как да му откажа. След седмица родилни мъки сглобих някакъв превод, колкото и както можах, и се молех само за едно — да не попадне в ръце на познавачи. Не ще и дума — никакъв подпис. Но поне ставаше ясно за какво иде реч. На Лулу това му стигаше. Намерих и една снимка на статуята пред музея и моят нов приятел беше на седмото небе от щастие. Предложи ми да ми плати за труда. Отказах, разбира се, но приех една голяма бира, което винаги издига човека до боговете. А точно сега имах и нужда. Оказа се, че Лулу всъщност работата си в общината е сценарист, постановчик, актьор, с една дума — моторът на една малка театрална трупа. Тук ги наричат „Театър в куфар“. И че тъкмо сега подготвят премиерата на една пиеса за арменския геноцид. В Лион има доста замогнали се арменци и финансирането не било проблем.

Така започна нашето приятелство с Лулу и негова тайфа. Сега, вярвам, ще разберете защо изчезването му броени дни преди премиерата беше повече от невъзможно. Ужасният ми превод на „Арменци“ беше напечатан на гърба на програмите, а за сцената вече беше приготвен огромен постер с осветление зад него — паметникът пред музея на Яворов в София. Да му се е случило нещо с велосипеда по пътя, също не хващаше вяра. Щяхме да научим от черната хроника във вестника или в общината да получат съобщение от Бърза помощ. И сега? Сега — нищо! Въпросът „Къде е Лулу“ висеше над главите ни като Демоклев меч. За премиера без него не можеше и да се мисли.

Следващите дни не донесоха никакви новини. Минавах от време на време и през кафенето, и през „театъра“, за да помогна с каквото мога. В настъпилото безвремие ме помолиха да звъня на

организаторите и да съобщавам, че премиерата се отлага за неопределено време. Дубльор за главната роля нямаше. Работа, далеч по-лесно от превода. Започнах да звъня и да повтарям до затъпяване фразата „По независещи от нас причини и за неопределено време“, когато попаднах на едно познато мелодично гласче. В списък то фигурираше като г-ца Силгиджян.

— Мая — разпознах гласецът аз, — но къде, за Бога, пропадна?

— Ха-ха-ха — прозвуча в слушалката, — аз на изповедника си не казвам всичко, та на теб ли? Ходиш ли още да пазаруваш от „Карфур“?

— Разбира се. До нас е, но на касата ти вече има друго момиче и затова не съм те виждал цяла вечност.

— Не работя вече за минимална заплата, драги. Намерила съм си едно бачкане като в 1001 нощ. Разбира се, не съм се отказала от помощта си като безработна, но това са ми пари за цигари. За останалото — познавам шикарните ресторанти и магазини в града като джоба си. Гардеробът ми е пълен с маркови дрешки, а на тоалетната ми масичка вече няма място от скъпи парфюми. Та ако утре реша да напусна, ще имам за още поне десет години.

— Да напуснеш какво?

— Ами работата ми в агенцията, разбира се!

— Ти да не искаш да ми подскажеш, че си станала „нощна пеперуда“, както ги нарича Фелини в един свой филм?

— Да не съм луда! Има и други начини да се работи в тази област, без да се оставя да ме мачкотят разни пияници.

— Спечелила си от Лото, намерила си си стар и богат любовник или ми се подиграваш. Ако искаш, кажи. За пиесата вече знаеш.

— Добрее, на теб ще ти кажа. Ти ще ме разбереш, пък и от какво да се страхувам. Хора като нас не подслушват нито във Франция, нито в България. Кому сме потрябвали, ха-ха-ха. Ти сигурно си чувал за тези брачни агенции. Предлагат булки от Русия, Украйна, Молдова, Сенегал..., абе има за всички вкусове.

— Нищо ново под слънцето. За тези супермаркети на надеждата знам отдавна. Е, и?

— Ами една позната рускиня ме заведе в тяхната агенция. Нали знаеш, че има стари паралии, на които им се иска от време на време да „сменят месото“, както казват французите. Значи идват в агенцията и

се записват. Плащат различно: за шест месеца, за година. Това е нещо като абонамент. Не ме питай колко. Фирмена тайна и само шефката се оправя с тях. За тази работа сме десетина момичета. Срещу тази такса клиентите имат право да консултират албума и да си избират съпруга според изискванията си. Там под снимките ни има всичко: обича домашния уют, обича ресторанти, деца, домашни животни, да готви, да плете... каквото ти душа иска. Веднъж избрал, на клиента се организира една първа среща в салона на агенцията. Шефката ни представя един на друг и ние, обикновено след кафето, се уговаряме да се видим някъде навън, за да се опознаем малко по-отблизо. Кандидатът обикновено се дуе като паун, то вие, мъжете, какво ли друго можете да правите, и почва да те води по театри, концерти, изложби. Въобще каквото си поискам — виждам го. После следват вечери на свещи в шик ресторанти, дискретни пакетчета под салфетката и целувки по ръката в очакване на кафето с коняка...

— И после те води у тях или в хотел, за да броите шарките по тапетите на стените, нали! Така правим всички, които се дуем — признах я аз не без удоволствие.

— Как пък ли не! Шарките по тапетите ще си ги броиш сам — върна ми удара Мая. — Казах ти, че не съм луда да спя с клиенти. Аз ли да те уча, че мъжът плаща само докато не е преспал с жената, която харесва. Веднъж след като е била „негова“, нивото пада стръмно надолу. Също като при брака. Няма такова нещо. Излизам два-три пъти седмично с „годеника“ си, защото аз работя и съм сериозно момиче. При това внимавам как харчи. Щом забележа, че почне да се заглежда в цените — една жена винаги усеща това и по интуиция, — започвам да разреждам срещите. Например минала седмица напуснах един хохавел, който ми призна, че е профукал всичките си спестявания в очакване на моя отговор. Е, излязох на кафе и на кино още веднъж с него. По милост. След два дни обаче агенцията му изпрати писмото.

— Какво писмо?

— Ами циркулярното, ха-ха-ха. Че дамата го намира много сериозен, културен и изключително чаровен. Но за жалост има едно необяснимо несходство на характерите ни, което госпожицата не може да превъзмогна и затова го моли да не разчита повече на нашето бъдещо приятелство с цел брак. Но господинът има право да дойде в агенцията и да продължи да прави своя избор в албума, който ще му

бъде предоставен. Там има и нови лица. Ако си е платил абонамента, естествено. Ясно ли ти е сега, приятелю?

— Доста гадничък номер, според мен. Това са самотни нещастници, които като всички нас търсят малко човещина, малко нежност и топлота в този жесток свят. Без да се брои, че ти му изпразваш и спестовната книжка, дето е трупал като мравка кой знае колко време. Това е малко много даже и за циник като мен.

— А не, не и не! — просъска Мая, за да ми покаже, че съм минал бариерата. — Защото, знаеш ли, аз също имам своя морал. В България бях продавачка в една книжарница. Собственикът по цял ден се опитваше да ме приклеци в склада с книгите и като го шамаросах, без да му позволя нищо, ме уволни без никакви формалности и даже не ми плати заплатата за последните три месеца. Той и нарочно не ми беше платил, та да склоня. Вратата и толкоз! А като дойдох тук, преди да сме влезли в Европа, знаеш ли през какво съм минала, за да се докопам до картата за десетгодишен престой. А, че и сега разрешените за нас професии се броят на пръстите на едната ръка, знаеш ли?! Разрешават ти да работиш само това, което французите не искат и да погледнат. Бях и чистачка — какво друго. С тези пари можеш само да минеш покрай театъра или операта, но не и да влезеш. Виж цените, ако не ги знаеш. А за една сваятна кръчма или някой по-така парцал даже и не мечтаех. Той ще ми чете морал. Що не си...!

Сигналът свободно недвусмислено ми подсказа, че са ми хлопнали телефона под носа, както се казва. Толкова по-зле за мен. Всеизвестно е, че никой не обича да му се ровят в мръсното бельо. Освен това умният човек никога не казва на глас това, което мисли. Останалите — да се оправяме. Като равносметка заради дългия ми език организационният комитет май завинаги загуби един член. Не е голяма беда. Беда е да използваш — и то по такъв начин — хорското нещастие. Това просто не се прави! Странно все пак. Нима има още мъже, които не знаят, че най-сигурният начин да загубиш една жена, е да ѝ предложиш живот, който не можеш да ѝ осигуриш като всекидневие. Празникът отшумява и „на сутринта те се събудили“, бе казал един руски поет. Каква гадост е понякога този живот.

Премиерата на „Арменци“ все пак видя бял свят. Доста хора бяха участвали като дарители и твърде много ентусиазъм се бе натрупал в трупата, за да потъне всичко като *Deus ex machina*. Залата на

кметството беше препълнена, правостоящите се пазаряха с пожарникарите и въобще тотален успех! Имаше даже и няколко „чужденци“, както се пошегува един мой познат арменец. Когато след трите биса най-сетне пуснаха завесата, седнахме като големите театрали да прием по една чашка на маса, сложена на самата сцена. Чувствувахме се като в парижката „Олимпия“. До мен седна сестрата на Лулу. Посивялото лице, подпухналите очи, прегърбена стойка — все сигурни белези за преживяни тежки моменти, но никой не я запита нищо. Знаех само, че е вдовица и е много привързана към по-малкия си брат Лулу. На тръгване ѝ предложих да я изпратя. Живеехме наблизко и в една посока. Едва напуснахме сградата и тя започна да говори. Видимо до този момент се бе сдържала, но сега вече имаше нужда да си излее натрупаното.

Вече повече от месец Лулу бил на лечение във Винатие (Лионската психиатрична клиника — Б. а.) с тежка депресия. Санитарките се грижели за него като за дете, а лекарите не се наемали да дадат ясна прогноза кога ще бъде същият както преди. И дали?! Жената до мен вече не можеше да сдържа сълзите си.

— Всичко започна, откакто се записа в тази проклетата агенция — промълви тя през две хлипания. — Излиза няколко пъти с различни жени, но все не можеше да намери „хубава жена с качествата на добър другар“, както обичаше да казва. Накрая се запозна с една румънка. Красива, умна, добра, нежна — просто ангел. И брат ми вече не можеше да мине и ден без нея. Глезеше я с подаръци като дете. Каквото си поискаше тази жена — имаше го. Да не говорим, че през уикендите обикаляха Франция като туристи — Марсилия, Ница, Ним, Сан Тропе или нагоре към Довил. Всеки петък след обяд хващаха нанякъде. (Видимо, правилото да не се преспива с клиента не беше валидно за туристическите маршрути.) Лулу вече не беше брат ми, а някакво зомби. Нае специално за тях един нов апартамент и го мебелира по каталог, точно както тя харесвала. Смени си старата кола с открито рено и всичко записа на нейно име. Не искал тя да се чувства като държанка, а като съпруга. Естествено, староергенската му книжка беше доста пълна, но не и бездънна. Помъчих се да го опомня, но той ми отвърна, че е спестявал цял живот за момент като този. Какво да му кажа — замълчах си. Щом като това го правеше щастлив. Не даваше и да се спомена тя да си търси работа! С неговата заплата спокойно

можели да живеят двама души. Започна да ѝ дава уроци по френски и румънката напредна удивително бързо. Докато един ден дойде краят! Скарали се за нещо като деца. Мисля, за цвета на пердетата в хола ли, в спалнята ли. Не му проговори сума ти време. Докато един ден Лулу се върнал след работа, натоварен с цветя и боклуци както винаги и като отключил вратата — сърцето му го свило като преса. Апартаментът бил като пометен пред боядисване. Празен, ама празен до конец! Колата също я нямало долу, разбира се. Опитал се да ѝ позвъни, но портативният ѝ телефон бил с карта и старият номер не отговарял. В агенцията също отдавна никой не я бил виждал!

Слушах като втрещен. Пък и какво ли можех да кажа? Че съжалявам брат ѝ, дете е имал малшанса да попадне на мръсница от този калибър? Или да ѝ цитирам Е. М. Ремарк, който предупреждава, че „там, където имало загазил мъж, винаги имало забъркан женски задник?“

Не. По-добре е да си мълча.

— Никога не видях тази жена — изтри отново очите си сестра му. — Винаги, когато исках да ги поканя поне на едно кафе, Лулу ми отговаряше, че тя е точно толкова срамежлива, колкото и красива. Затова не иска да се среща със семейството му преди сватбата. Когато я насрочат и родителите ѝ дойдат от Румъния — тогава ще се запознаем с роднините. Тя отказвала да се вижда и с приятелите му, защото не искала да го „дели“ с другите. Особено с жените от трупата. Брат ми разказваше това с умиление и го намираше трогателно. Трогателно, представяте ли си. Та тя просто се е крила.

— И как завърши това?

— Как ли би могло да завърши! Платих, каквото имаше да се плаща, и освободих апартамента. Добре че собственикът излезе разбран човек и ми върна предплатата за един месец. За втория я задържа. Пак добре. Освободих моя, нашия, ако щете. Вече няха толкова пари, за да го поддържам. Наех един двустаен в едно от предградията и сега ще чакам да изпишат брат ми. Когато — тогава.

Вече бяхме стигнали до входа на метрото, когато тя ми подаде ръка и като задържа моята добави.

— Нали мога да разчитам на вашата дискретност. Лулу ми е говорил толкова добри неща за вас. Нека моята изповед да си остане

между нас! — и потъна в метрото, за да не я видя никога повече. Брат й — също.

Историята на Лулу ми дойде на ум, когато трябваше да избира подарък за колегата Оливие, който напускаше школската гълчава „за да се оттегли във владенията си“, както са казвали за нявгашните благородници. По-просто — в къщичката си в Прованс сред салати, цветя, лавандула и ангорските зайци на жена му. По въпроса за подаръка — всички бяха единодушни. По-добър подарък за този стар фустопоклонник от една надуваема кукла от секс шопа не може да има. „Тя има толкова красива уста — възхищавах се двама зевзеци. — Косите й и останалото окосмение са от естествен косъм.“

В кутията на високата блондинка имаше и една тубичка помада, за да не си причиниш болка при употребата й. Човек просто не знае да се смее, или да плаче!

Триумвиратите от стаята отишли заедно, видимо за кураж, да купят приспособлението, но никой не събрал сили да му я връчи на тържеството. Затова единодушно решили да ме натоварят с тази отговорна задача. Заради непукизма ми и силното ми чувство за хумор. Уви, този път разочаровах силно аудиторията. Просто не успях да намеря нужните думи, с които да се надсмея над младия пенсионер и над нас самите. Оставих пакета наред с другите подаръци на масата и смутолевих нещо като „наздраве или лека почивка“, което беше също така безсмислено, както ако бях казал „приятно забавление довечера“. Просто споменът за нещастния Лулу, който бе принуден да изпие горчивата чаша на илюзиите си, бе стегнал гърлото ми. Защото тази жена, която той бе поканил в леглото си с надежда да я задържи в живота, не бе нищо повече от тази надуваемата кукла в ръцете ми.

Чувал съм някои да казват, че самота разкъсвала сърцето. Не, тя не го разкъсва. Тя го гризе. Малко по малко, както плъхът от канавката гризе плячката си, доволен, че се е добрал до нея.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.